

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
Заң факультеті
«Құқықтану» мамандығы бойынша білім беру бағдарламасы

Заң факультетінің
Ғылыми кеңесінде бекітілді
№ 8 хаттама «» _____ 2015ж.
Факультет деканы _____ Д.Л.
Байдельдинов

Университет Ғылыми-әдістемелік
Кеңесінің мәжілісінде **бекітілген**
«_» «_» 2015 ж. ___ хаттама
Оқу-ісі жөніндегі проректор
_____ Ахмед-Заки Д.Ж.
«_» _____ 2015 г.

ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕШЕНДІ ПӘНІ

«Қазақстан Республикасының Салық құқығы»

Мамандығы: **«5В030100 –Құқықтану»**

Оқыту формасы: сырттай, 3 кредит

Алматы, 2015

Оқу-әдістемелік кешенді пәнін «5В030100 –Құқықтану» мамандығының оқу жоспары бойынша
Адилгазы Серикхан дайындаған.

Пәннің оқу-әдістемелік кешені
_____ кафедрасының мәжілісінде
« ____ » _____ 2015ж.
қаралды және ұсынылды
№ ____ хаттама

_____ факультетінің әдістемелік
бюросымен ұсынылған
« ____ » _____ 2015 ж.
№ ____ хаттама

Әдістемелік бюро төрағасы

_____

Мазмұны

1	Модуль мазмұны	4
2	Силлабус	5
3	Дәріс кешені	9
4	Әдебиеттер тізімі	11
5	Семинар тапсырмаларының әдістемелік ұсынысы	13
6	Әр курсқа арналған жұмыстарды бағалау мақсатна арналған тапсырмалар	15
9	Студенттер жетістіктерін бақылау және баға беру	20
10	Емтихан сұрақтары	22

Кіріспе

Модульдің МАЗМҰНЫ:

Пәннің мақсаттары мен міндеттері: Салық мемлекеттің өмір сүруінің және оның қызметін қаржыландырудың негізгі қайнар көзі болып табылады. Нарықтық экономикаға көшу бағытында Қазақстанның экономикасын реформалауда салықтың рөлі күшеюде және салық мемлекет пен қоғамның әр түрлі салаларына тікелей әсер етеді. Салық бюджеттік жүйенің негізгі кіріс көздері болып табылғандықтан, қаржылық базаны қалыптастыруда шешуші фактор ретінде саналады. Салық мемлекеттің әлеуметтік-экономикалық міндетін орындау үшін қажетті фактор. Сонымен қатар, салық еліміздің қорғанысын және қауіпсіздігін, азаматтар мен адамдар құқықтарын материалдық кепілдіктендіретін ерекше құрал.

Салық салу механизмі құқықтық нормалардың көмегімен жүзеге асырылады, осы құқықтық нормалардың жиынтығы салық құқығын құрайды. Қазіргі таңда салық құқығы – өзіне тән пәнімен және құқықтық реттеу әдістері бар ірі құқықтық құрылым. Оның басты ерекшелігі тікелей реформалауды қажет етуінде.

Салық құқығымен танысу, оны терең оқып үйрену көп қиындықтармен байланысты. Олардың бірі салық заңдары әрдайым қозғалмалы процесте болады. Салық құқығының көпшілік нормалары терең ұғынуды талап етеді, өйткені олардың ұғымдары экономикалық терминдерден бастау алған. Осы кезеңге дейін салық қызметінің кейбір мәселелері құқықтық реттелінбеген және заңи әдебиеттерде зерттелінбеген.

Мақсаты: студенттерді салықтық құқықтың негізгі теориялық жағдайларымен және оның болмысының әлеуметтік-экономикалық негіздерімен таныстыру; оларға салықтық-құқықтық нормалардың құрылымы мен құқықтық реттеу механизмдерін, салықтық құқықтық қатынастардың қатысушыларының құқықтары мен міндеттерін, сондай-ақ осы қатынастарды мемлекеттік реттеу жолдары мен тәсілдерін ашып көрсету; салықтық құқықтың жалпы және ерекше бөлімдері құрылымының, олардың құрамына жанадан қосылған институттардың, салықтық құқықтағы заңи фактілердің жан-жақты сипаттамасын беру; мемлекеттің фискальдық жүйесінің, оның ішінде салықтар жүйесінің қоғамдық-экономикалық, саяси және құқықтық негіздерінің мән-жайын, сондай-ақ мемлекеттің салықтық қызметінің негізгі функциялары мен құқықтық нысандарының ерекшеліктерін ашып көрсету болып табылады.

Міндеттері: Пәнді оқытудың міндеттері пәнді оқыту мақсаттарымен жүзеге асырылады және Қазақстан Республикасы салық заңдары мен салық органдарының құрылымын, функцияларын, өкілеттіліктерін, нормаларды құқықтық талдай алуларды білуді көздейді.

Құзыреттері (оқытудың нәтижелері): Бакалавр бағдарламаны бітірушілер білуі тиіс:

- Кәсіби тәжірибедегі ғылыми зерттеу саласындағы ғылыми пәннің қазіргі жағдайын бейнелейтін талпыныстар, тенденциялар мен проблемалардың білімен терең жүйелі білуі шарт;
- Жалпы ғылыми тәсілдерді, сондай-ақ өздерінің ғылыми зерттеулеріне қолданылатын арнайы тәсілдерді түсіну және білуі;
- Тәжірибелік тұрғымен қатар бар білімдегі түпнұсқалық түсіну және жаңа білімді құрау мен бейімдеуге қатысты да зерттеу тәсілдері мен талдауды ғана қолдана білуі қажет;
- Аталған ғылыми салада жүйелі түсінік жасай біліп, қазіргі ғылыми зерттеулерге сын көзқараспен қарай біліп, тұжырымдар жасай алу;
- Әдістемелік талпыныстарды бағалай білуге, оларды талдай білуге және жаңа гипотезаларды ұсына білуге;
- Күрделі мәселелерді шешудегі жүйелік және дәлдік тәсіл, мәліметтердің толық еместігі жағдайында және өзінің қорытындыларын мамандар үшін де кәсіби деңгейде дербес жоспарлауға және шешуге;
- Проблемаларды шешудегі дербестік пен түпнұсқалық және кәсіби деңгейде дербес жоспарлауға және шешуге;
- Өзінің білімін дамытуға және тереңдетуге және жоғары деңгейде жаңа дағдыларды игеруге;
- Жетістікпен жұмысқа орналасуға қажетті сипаттар мен дағдыларды игеруге, жеке жауапкершілікті талап ететін бастамашы болуға, қилы жағдайларда проблемаларды шеше білуге, тұрақты білуге, тұрақты кәсіби даму үшін дербес қабілетті болуға.

Пререквизиттері: мемлекет және құқық теориясы; экономикалық теория; конституциялық құқық; әкімшілік құқығы, қаржылық құқық, азаматтық құқық, кәсіпкерлік құқық.

Постреквизиттері: Әкімшілік құқығы; азаматтық құқық; салықтық құқық, кәсіпкерлік құқығы;

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
Заң факультеті
«Құқықтану» мамандығы бойынша білім беру бағдарламасы

Заң факультетінің Ғылыми кеңесінде бекітілді
№ 8хаттама «» _____ 2015 ж.
Заң факультет деканы _____ Д.Л. Байдельдинов

СИЛЛАБУС
«TSL 2003» - «Қазақстан Республикасының Салық құқығы»
(3 кредит)
3 курс, с/б, 5 семестр (күзгі)

Модульдің пәндерін жүргізетін оқытушылар туралы **МӘЛІМЕТ:**

«ҚР мемлекет және құқық тарихы» пәні бойынша

Оқытушының аты-жөні, ғылыми дәрежесі, атағы, қызметі: Адилгазы Серикхан

Телефондары (жұмыс, үй, ұялы байланыс): 377-33-36 ішкі 12-55, 12-40.

e-mail: serikhan@mail.ru

каб.: 323ауд.,

Пәннің мақсаттары мен міндеттері: Салық мемлекеттің өмір сүруінің және оның қызметін қаржыландырудың негізгі қайнар көзі болып табылады. Нарықтық экономикаға көшу бағытында Қазақстанның экономикасын реформалауда салықтың рөлі күшеюде және салық мемлекет пен қоғамның әр түрлі салаларына тікелей әсер етеді. Салық бюджеттік жүйенің негізгі кіріс көздері болып табылғандықтан, қаржылық базаны қалыптастыруда шешуші фактор ретінде саналады. Салық мемлекеттің әлеуметтік-экономикалық міндетін орындау үшін қажетті фактор. Сонымен қатар, салық еліміздің қорғанысын және қауіпсіздігін, азаматтар мен адамдар құқықтарын материалдық кепілдіктендіретін ерекше құрал.

Салық салу механизмі құқықтық нормалардың көмегімен жүзеге асырылады, осы құқықтық нормалардың жиынтығы салық құқығын құрайды. Қазіргі таңда салық құқығы – өзіне тән пәнімен және құқықтық реттеу әдістері бар ірі құқықтық құрылым. Оның басты ерекшелігі тікелей реформалауды қажет етуінде.

Салық құқығымен танысу, оны терең оқып үйрену көп қиындықтармен байланысты. Олардың бірі салық заңдары әрдайым қозғалмалы процесте болады. Салық құқығының көпшілік нормалары терең ұғынуды талап етеді, өйткені олардың ұғымдары экономикалық терминдерден бастау алған. Осы кезеңге дейін салық қызметінің кейбір мәселелері құқықтық реттелінбеген және заңи әдебиеттерде зерттелінбеген.

Мақсаты: студенттерді салықтық құқықтың негізгі теориялық жағдайларымен және оның болмысының әлеуметтік-экономикалық негіздерімен таныстыру; оларға салықтық-құқықтық нормалардың құрылымы мен құқықтық реттеу механизмдерін, салықтық құқықтық қатынастардың қатысушыларының құқықтары мен міндеттерін, сондай-ақ осы қатынастарды мемлекеттік реттеу жолдары мен тәсілдерін ашып көрсету; салықтық құқықтың жалпы және ерекше бөлімдері құрылымының, олардың құрамына жаңадан қосылған институттардың, салықтық құқықтағы заңи фактілердің жан-жақты сипаттамасын беру; мемлекеттің фискальдық жүйесінің, оның ішінде салықтар жүйесінің қоғамдық-экономикалық, саяси және құқықтық негіздерінің мән-жайын, сондай-ақ мемлекеттің салықтық қызметінің негізгі функциялары мен құқықтық нысандарының ерекшеліктерін ашып көрсету болып табылады.

Міндеттері: Пәнді оқытудың міндеттері пәнді оқыту мақсаттарымен жүзеге асырылады және Қазақстан Республикасы салық заңдары мен салық органдарының құрылымын, функцияларын, өкілеттіліктерін, нормаларды құқықтық талдай алуларды білуді көздейді.

Құзыреттері (оқытудың нәтижелері): Бакалавр бағдарламаны бітірушілер білуі тиіс:

- Кәсіби тәжірибедегі ғылыми зерттеу саласындағы ғылыми пәннің қазіргі жағдайын бейнелейтін талпыныстар, тенденциялар мен проблемалардың білімен терең жүйелі білуі шарт;

- Жалпы ғылыми тәсілдерді, сондай-ақ өздерінің ғылыми зерттеулеріне қолданылатын арнайы тәсілдерді түсіну және білу;

- Тәжірибелік тұрғымен қатар бар білімдегі түпнұсқалық түсіну және жаңа білімді құрау мен бейімдеуге қатысты да зерттеу тәсілдері мен талдауды ғана қолдана білуі қажет;

- Аталған ғылыми салада жүйелі түсінік жасай біліп, қазіргі ғылыми зерттеулерге сын көзқараспен қарай біліп, тұжырымдар жасай алу;

- Әдістемелік талпыныстарды бағалай білуге, оларды талдай білуге және жаңа гипотезаларды ұсына білуге;

- Күрделі мәселелерді шешудегі жүйелік және дәлдік тәсіл, мәліметтердің толық еместігі жағдайында және өзінің қорытындыларын мамандар үшін де кәсіби деңгейде дербес жоспарлауға және шешуге;

- Проблемаларды шешудегі дербестік пен түпнұсқалық және кәсіби деңгейде дербес жоспарлауға және шешуге;

- Өзінің білімін дамытуға және тереңдетуге және жоғары деңгейде жаңа дағдыларды игеруге;

- Жетістікпен жұмысқа орналасуға қажетті сипаттар мен дағдыларды игеруге, жеке жауапкершілікті талап ететін бастамашы болуға, қилы жағдайларда проблемаларды шеше білуге, тұрақты білуге, тұрақты кәсіби даму үшін дербес қабілетті болуға.

Пререквизиттері: мемлекет және құқық теориясы; экономикалық теория; конституциялық құқық; әкімшілік құқығы, қаржылық құқық, азаматтық құқық, кәсіпкерлік құқық.

Постреквизиттері: Әкімшілік құқығы; азаматтық құқық; салықтық құқық, кәсіпкерлік құқығы;

ПӘННІҢ МАЗМҰНЫ МЕН ҚҰРЫЛЫМЫ

Апта	Күні	Тақырыптардың аты	Әдебиеттер
1	14.09-19.09	Л1. Салықтың және салық салудың түсінігі Салықтың түсінігі және оның нарық жағдайында мемлекет өмірінде алатын орны	[1], Глава 5
2	21.09-26.09	Л2. Салықтың құқықтық құрылымының элементтері Салықтың құқықтық құрылымындағы элементтерінің мәнінің түсінігі	[2], Глава 7
3	28.09-3.10	Л3. Мемлекеттің салықтық қызметі. Салық қызметтің мемлекеттік басқару. Мемлекеттің салықтық қызметі туралы негізгі мәселелерді жан-жақты қарастыру.	[1], Глава 5
4	05.10-10.10	Л4. Салықтық құқық құқықтық құрылым ретінде: жалпы сипаттамасы Салықтық құқықты құқықтық құрыл ретінде тани отырып оған жалпы сипаттама беру	[1], Глава 5
5	12.10-17.10	Л5. Салықтық міндеттемесін жан-жақты талдау	[1], Глава 5
6	19.10-24.10	Л6. Салық салу саласындағы мемлекеттік басқаруды жан-жақты талдау.	[1], Глава 5
7	26.10-31.10	Л7. Мемлекеттік салықтық бақылауға талдау жасау.	[1], Глава 5
8	02.11-07.11	Л8. Корпорациялық табыс салығына талдау жасау және оның мәнін ашу	[1], Глава 5

Тапсырамалар және консультация

Апта	Тапсырмалар тақырыбы	Тапсырманың орындалу уақыты	Балл	Онлайн консультация
1	Салықтың түсінігі және оның нарық жағдайында мемлекет өмірінде алатын орнын талдау, Салықтың құқықтық құрылымындағы элементтерінің мәнін ашу, Мемлекеттің салықтық қызметі туралы негізгі мәселелерді жан-жақты талдау. Тапсырма: Реферат нысанында тапсыру	14.09-03.10	25	25.09 сағ:15 ⁰⁰
2	Салықтық құқықты құқықтық құрыл ретінде тани отырып оны зерделеу, Салықтық құқықтық нормалар және салықтық құқықтық қатынастар . Салықтық міндеттемелер түсінігі, нысаны, құрамы, туындау негіздері.Салықтық міндеттемелерді орындау тәсілдері, тәртібі және ерекшеліктері. Салықтық міндеттемелерді орындаудың	21.09-10.10	25	02.10 сағ:15 ⁰⁰

	<p>айрықша жағдайлары.</p> <p>Салықтық міндеттемелердің тиісінше орындалуын қамтамасыз ету тәсілдері мен құқықтық негіздері.</p> <p>- Тапсырма: Реферат нысанында тапсыру</p>			
3	<p>салық төлеудегі резиденттердің және резидент еместердің міндетін сипаттаңыздар Салық саласындағы Қазақстан Республикасы Президентінің құзыреттері;</p> <p>Салық саласындағы Қазақстан Республикасы Парламентінің салық салу аясындағы құзыреттері;</p> <p>Салық саласындағы Қазақстан Республикасы Үкіметінің салық салу аясындағы құзыреттері;</p> <p>Тапсырма: Реферат нысанында тапсыру</p>	28.09-17.10	25	09.10 сағ:15 ⁰⁰
4	<p>Мемлекеттік салықтық бақылаудың салықтық құқықтың жалпы бөлімінің институты ретіндегі сипаттамасы.</p> <p>2.Салықтық бақылау мен тексерудің ұғымы, 3.Салықтық бақылау мен тексерудің субъектілері мен объектілері, түрлері, 4.Салықтық бақылау мен тексерудің уәкілетті органдары мен олардың құзыреттері. Корпорациялық табыс салығының түсінігі. Корпорациялық табыс салығы сомасын есептеп шығару Төлем көзінен ұсталатын салық. Тапсырма: Реферат нысанында тапсыру</p>	5.10-24.10	25	16.10 сағ:15 ⁰⁰
5	<p>Жеке табыс салығының түсінігі төлем көзінен салық салынатын табыстар төлем көзінен салық салынбайтын табыстар.</p> <p>Жеке табыс салығы бойынша декларация Жанама салықтың түсінігі Қосылған құн салығы. Акциздер. Жер қойнауын пайдаланушыларының салықтары Тапсырма:Реферат нысанында тапсыру</p>	12.10-31.10	25	23.10 сағ:15 ⁰⁰
6	<p>Салық салу аясындағы мемлекеттік мәжбүрлеудің түсінігі, мән-жайы, қажеттілігі, қолдану негіздері жөнінде қандай ақпарат алдыңыз?</p> <p>Салық салу аясында қолданылатын мемлекеттік мәжбүрлеу шараларының қандай түрлерін білесіз?</p> <p>Тапсырма:Реферат нысанында тапсыру</p>	19.10-07.11	25	30.10 сағ:15 ⁰⁰
7	<p>Салық салу аясындағы мемлекеттік мәжбүрлеудің түсінігі, мән-жайы, қажеттілігі, қолдану негіздері жөнінде қандай ақпарат алдыңыз?</p> <p>Салық салу аясында қолданылатын мемлекеттік мәжбүрлеу шараларының қандай түрлерін білесіз?</p> <p>Тапсырма: Реферат нысанында тапсыру</p>	19.10-07.11	25	06.11 сағ:15 ⁰⁰

8	Салық салу аясындағы мемлекеттік мәжбүрлеудің түсінігі, мән-жайы, қажеттілігі, қолдану негіздері жөнінде қандай ақпарат алдыңыз? Салық салу аясында қолданылатын мемлекеттік мәжбүрлеу шараларының қандай түрлерін білесіз? Тапсырма: Реферат нысанында тапсыру	19.10-07.11	25	13.11 сағ:15 ⁰⁰
9	Аралық бақылау		200	

Ұсынылатын әдебиеттердің тізімі.

Б) Негізгі әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер

1. Найманбаев С.М. Салықтық құқық. Алматы, 2006.
2. Найманбаев С.М. Салықтық құқық. Алматы, 2010.
3. Все начиналось с десятины: этот многоликий налоговый мир. М., Прогресс, 1992.
4. Гуреев В. И. Российское налоговое право. М., 2005.
5. Дернберг Р. Л. Международное налогообложение. М., ЮНИТИ, Будапешт, COLPI, 1997.
6. Евстигнеев Е.Н. Основы налогообложения и налогового права. М., 2011.
7. Карасева М.В. Финансовое правоотношение. Воронеж, 2013.
8. Козырин А.Н. Налоговое право зарубежных стран: вопросы теории и практики. М., 1993.
9. Кучерявенко Н.П. Налоговое право. Харьков, 1997.
10. Лукашук И.И. Нормы международного права в правовой системе России. М., 1997.
11. Мещерякова Ф.В. Налоговые системы развитых стран мира. М., 1995.
12. Налоговое право. (под редакцией С.Г. Пепеляева). М., 2000.

В) Арнайы әдебиеттер:

1. Конституция РК от 30 августа 1995.
2. Налоговый кодекс РК от 12 июня 2001года. «О налогах и других обязательных платежах в бюджет».
3. Бюджетный кодекс РК

СОӨЖ тапсырмалары

1 СОӨЖ. . Салықтың түсінігі және салық салу. ҚР салық заңнамасы. **Тапсыру нысаны: реферат. Бағасы – 25 балл**

2 СОӨЖ. ҚР және шетел мемлекеттерінің салық заңнамасының даму тарихы. **Тапсыру нысаны: реферат. Бағасы – 25 балл**

- **СОӨЖ.** Қазақстанның салық саясатының заманауи қағидаларының. **Тапсыру нысаны: ЭССЕ жазу. Бағасы – 25 балл**

- **СОӨЖ.** ҚР құқықтық саясат тұжырымдамасы 2010- 2020 жылға дейін салық құқықғың дамыту бағыты. **Тапсыру нысаны: реферат. Бағасы – 25 балл**

- **СОӨЖ.** ҚР салық заңнамасының жүйесі. **Тапсыру нысаны: реферат. Бағасы – 25 балл**

- **СОӨЖ.** Салықтың түрлері және жіктелуі. **Тапсыру нысаны: реферат. Бағасы – 25 балл**

- **СОӨЖ.** Салық өндірісін жүргізу және салықтық рәсімдер. Салық өндірісінің мерзімдері. **Бағасы – 25 балл**

- **СОӨЖ.** Салық заңнамасың бұзғаны үшін қылмыстық және әкімшілік жауапкершілік. **Бағасы – 25 балл**

Лекциялар курсының мазмұны

№1 тақырып Салықтың және салық салудың түсінігі

Дәріс мақсаты: Салықтың түсінігі және оның нарық жағдайында мемлекет өмірінде алатын орнына талдау жасау

Негізгі ұғымдар: Салық, салықтың экономикалық категориясы, салықтың құқықтық категориясы, мемлекеттік бюджет, материалдық категория.

Салықтардың пайда болуының және дамуының қоғамдық-экономикалық және саяси мән-жайлары. Салықтың заңи айқындамасы мен өзіне тән айрықша белгілері. Салықтардың қаржылық қатынастар жүйесіндегі рөлі мен маңызы. Салық салудың классикалық принциптері. Өркениетті салық салу жүйесінің негізін қалаушылар – А.Смиттің, Д.Рикардоның, Д.Кейнстің, Н.Тургеневтің, М.Сперанскийдің және т.б.

салықтар, салық салу жөнінде жасаған тұжырымдары мен ой-пікірлері. Ежелгі Қазақстандағы және одан кейінгі мемлекеттік даму кезеңдеріндегі әл – Фарабидің, Ш.Уәлихановтың, Ы.Алтынсариннің, А.Құнанбаевтың, А.Байтұрсыновтың, А.Бөкейхановтың, М.Шоқайдың, Т.Рысқұловтың экономикалық және құқықтық ілімдері мен көзқарастары. Салықтардың мемлекет қазынасының негізгі бөлігі – мемлекеттік бюджеттің ең басты әрі мол түсім көзі ретіндегі айрықша маңызы, мемлекеттік - құқықтық сипаты және әлеуметтік – экономикалық рөлі.

Салықтардың құқықтық, экономикалық және материалдық категория ретіндегі мән-жайы. Салықтардың басқа салықтық сипаттағы міндетті төлемдермен алымдармен, баждармен және төлемақылармен салыстарғандағы айырмашылығы, ерекшелейтін белгілері. Салық элементтері.

Салықтардың функциялары: маңызы, негізгі түрлері. Салықтардың экономикалық категория ретіндегі өзіне тән қоғамдық бағдарлары: фискальдық, бөлу, реттеу және бақылау – есептеу функциялары. Салықтардың топтастырылуы: оның негіздері, белгілері, топтары, түрлері. Тікелей және жанама салықтар, тұрақты бекітілген және реттеуші салықтар, мемлекеттік және жергілікті деңгейлерде алынатын салықтар, жалпылай және мақсатты салықтар, жүйеленген түрдегі және біржолғы салықтар, үдемелі және шегермелі салықтар, ақшалай және натуралды салықтар.

Алымдар, баждар және төлемақылар салық сипатындағы міндетті төлемдер ретінде: өздеріне тән ерекшеліктері, құқықтық негіздері, алыну деңгейлері.

Салық салу салықтарды белгілеу және алу жөніндегі мемлекеттік қызмет ретінде: маңызы, мақсаты, әдістері, принциптері, құқықтық негіздері. Салық салудың заңи және экономикалық принциптері. Салық салудың ұйымдастырылу сипатындағы принциптері. Мемлекеттің салықтық юрисдикциясының шегі.

Мемлекеттің салық жүйесі: түсінігі, экономикалық мән-жайлары мен заңи негіздері, институттары. Салық жүйесінің қалыптастырылу негізінде жатқан принциптер: салық салуға мемлекеттік - қоғамдық мүдделілік, салық салудың айқындылығы, әділеттілік, бір дүркінділік, біркелкілік және т.б. Ұлттық салық жүйесін өркендеп, дамыған елдердің салық жүйелерімен салыстырғандағы айырмашылықтары. Мемлекеттің салықтық, фискальдық саясатының маңызы. Шет елдердің салық жүйелері, олардың ұлттық экономика жүйесіндегі маңызы. Шет елдердің салық жүйелерінің негізгі экономикалық және саяси - құқықтық сипаттамалары.

Корпорация, Салық салу объектісі. Салық субъектісі. Салық базасын анықтау тәртібі. Салық салынатын табыс. Жылдық жиынтық табыс. Тауарларды, жұмыстарды, қызмет көрсетулерді өткізуден түсетін табыс. Міндеттемелерді есептеп шығарудан түсетін табыстар. Күмәнді міндеттемелер бойынша түсетін табыстар

Корпорациялық табыс салығын төлеушілерге Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі мен мемлекеттік мекемелерді қоспағанда, Қазақстан Республикасының резидент заңды тұлғалары, сондай-ақ Қазақстан Республикасында қызметін [тұрақты мекеме](#) арқылы жүзеге асыратын немесе Қазақстан Республикасындағы көздерден табыс алатын резидент емес заңды тұлғалар (бұдан әрі - салық төлеушілер) жатады.

Салық салу объектілері

- салық салынатын табыс;
- төлем көзінен салық салынатын табыс;

Қазақстан Республикасында қызметін тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын резидент емес заңды тұлғаның таза табысы корпорациялық табыс салығы салынатын объектілер болып табылады.

Резидент заңды тұлғаның жылдық жиынтық табысы салық кезеңі ішінде Қазақстан Республикасы мен одан тыс жерлерден алынуға тиіс (алынған) табыстардан тұрады.

Тауарларды (жұмыстарды, қызмет көрсетулерді) өткізуден түскен табыс:

1) тауарлар толық немесе ішінара қайтарылған;

2) мәміле шарттары өзгерген;

3) өткізілген тауарлар (жұмыстар, қызмет көрсетулер) үшін бағалар, өтемдер өзгерген;

4) теңгемен төлеген кезде өткізілген тауарлардың (жұмыстардың, қызмет көрсетулердің) құнындағы айырма алынған жағдайларда түзетілуге тиіс.

Міндеттемелерді есептен шығарудан түсетін табыстарға:

1) салық төлеуші таратылған жағдайда тарату балансы бекітілген сәтте кредитор талап етпеген міндеттемелерді қоса алғанда, салық төлеушінің міндеттемелерін оның кредиторының есептен шығаруы;

2) осы Кодекске сәйкес күмәнді деп танылған міндеттемелерді қоспағанда, Қазақстан Республикасының заң актілерінде белгіленген талап қою мерзімінің өтуіне байланысты міндеттемелерді есептен шығару;

3) сот шешімі бойынша міндеттемелерді есептен шығару жатады.

Корпорациялық табыс салығы салық кезеңі үшін Салық Кодексінде белгіленген ставканы осы Кодекске сәйкес ауыстырылатын залалдар сомасына азайтылған салық салынатын табысқа осы Кодекске сәйкес жүргізілген түзетулерді ескере отырып қолдану жолымен есептеп шығарылады.

Салық төлеушілер корпорациялық табыс салығын төлеуді өзінің тұрып жатқан жері бойынша жүзеге асырады.

Қазақстан Республикасында қызметін тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын резидент емес заңды тұлғалар корпорациялық табыс салығын төлеуді тұрақты мекеме орналасқан жер бойынша жүзеге асырады.

Салық төлеушілер корпорациялық табыс салығы бойынша аванстық төлемдерді бюджетке Салық Кодекстің [136-бабында](#) белгіленген салық кезеңі ішінде, осы Кодекстің [126-бабына](#) сәйкес анықталған мөлшерде ағымдағы айдың 20-сынан кешіктірмей ай сайын төлеп тұруға міндетті.

Салық төлеуші салық кезеңінің қорытындысы бойынша корпорациялық табыс салығы бойынша түпкілікті есеп айырысуды (төлемді) декларация тапсыру үшін белгіленген мерзімнен кейін он жұмыс күнінен кешіктірмей жүзеге асырады.

Салық Кодексіне сәйкес айқындалатын салық салу объектілері бар жеке тұлғалар жеке табыс салығын төлеушілер (салық төлеушілер) болып табылады.

Резидент емес жеке тұлғаларға салық салу ерекшеліктері

Резидент емес жеке тұлғалар Салық Кодексында белгіленген жағдайларды қоспағанда, жеке табыс салығы бойынша салықты есептеп, төлейді және жеке табыс салығы бойынша салық декларациясын табыс етеді.

Салық салу объектілері

Жеке табыс салығы салынатын объектілер мыналар:

- 1) төлем көзінен салық салынатын табыстар;
- 2) төлем көзінен салық салынбайтын табыстар.

Салық төлеушінің төлем көзінен салық салынатын табыстарына:

- 1) қызметкердің табысы;
- 2) біржолғы төлемдерден алынған табыс;
- 3) жинақтаушы зейнетақы қорларынан берілетін зейнетақы төлемдері;
- 4) дивидендтер, [сыйақылар](#), [ұтыстар](#) түріндегі табыс;
- 5) стипендиялар;
- 6) жинақтаушы сақтандыру шарттары бойынша табысы жатады.

Қызметкердің жұмыс беруші есептеген, Салық Кодекста көзделген салық шегерімдері сомасына азайтылған табыстары төлем көзінен салық салынатын табысы болып табылады.

Жұмыс беруші материалдық, әлеуметтік игіліктер немесе өзге де материалдық пайда түрінде берген табыстарды қоса алғанда, жұмыс беруші төлейтін ақшалай немесе заттай нысандағы кез келген табыстар қызметкердің табыстарына жатады.

Қосылған құн салығы тауарларды (жұмыстарды, қызмет көрсетулерді) өндіру және олардың айналысы процесінде қосылған, оларды өткізу бойынша салық салынатын айналым құнының бір бөлігін бюджетке аударуды, сондай-ақ Қазақстан Республикасының аумағындағы тауарлар импорты кезіндегі аударымды білдіреді. Салық салынатын айналым бойынша бюджетке төленуге тиісті қосылған құн салығы сатылған тауарлар (жұмыстар, қызмет көрсетулер) үшін есептелген қосылған құн салығының сомасы мен алынған тауарлар (жұмыстар, қызмет көрсетулер) үшін төленуге тиісті қосылған құн салығының сомасы арасындағы айырма ретінде айқындалады.

Салық салу объектілері

1) салық салынатын айналым;

2) салық салынатын импорт қосылған құн салығын салу объектілері болып табылады.

Төлеушілер:

қосылған құн салығы бойынша есепке тұрған мынадай тұлғалар:

жеке кәсіпкерлер;

мемлекеттік мекемелерді қоспағанда, заңды тұлғалар;

қызметін Қазақстан Республикасында тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын резидент еместер;

заңды тұлғаның осы қосылған құн салығын дербес төлеушілер ретінде танылған құрылымдық бөлімшелері қосылған құн салығын төлеушілер болып табылады.

Тауарлар импорты кезінде қосылған құн салығын төлеушілер Қазақстан Республикасының кеден [заңдарына](#) сәйкес осы тауарларды Қазақстан Республикасының аумағына импорттайтын тұлғалар болып табылады.

Қазақстан Республикасының аумағында өндірілген және Қазақстан Республикасының аумағына импортталатын тауарларға, сондай-ақ тізбесі заңи анықталған қызмет түрлеріне акциз салынады.

Төлеушілер:

1) Қазақстан Республикасының аумағында акцизделетін тауарлар шығаратын;

2) акцизделген тауарларды Қазақстан Республикасының кедендік аумағына импорттайтын;

3) Қазақстан Республикасының аумағында бензинді (авиациялық бензинді қоспағанда) және дизель отынын көтерме, бөлшек саудада өткізуді жүзеге асыратын;

4) егер Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес бұрын Қазақстан Республикасының аумағында аталған тауарлар бойынша акциз төленбесе, конкурстық массаны, тәркіленген, иесі жоқ акцизделетін тауарларды, сондай-ақ мұрагерлік құқығы бойынша мемлекетке өткен және Қазақстан Республикасының аумағында мемлекет меншігіне өтеусіз берілген акцизделетін тауарларды өткізуді жүзеге асыратын;

5) Қазақстан Республикасының аумағында қызметтің акцизделетін түрлерін жүзеге асыратын жеке және заңды тұлғалар акциз төлеушілер болып табылады.

резидент емес заңды тұлғалар және олардың құрылымдық бөлімшелері де акциз төлеушілер болып табылады.

Әлеуметтік салық төлеушілері:

1) бюджетпен есеп айырысуды біржолғы талон негізінде жүзеге асыратындарды қоспағанда, жеке кәсіпкерлер;

2) жеке нотариустар, адвокаттар;

3) Қазақстан Республикасының резиденті - заңды тұлғалар;

4) Қазақстан Республикасында қызметін тұрақты мекемелер, филиалдар мен өкілдіктер арқылы жүзеге асыратын резидент емес әлеуметтік салық төлеушілер болып табылады.

Резидент заңды тұлғаның шешімі бойынша оның құрылымдық бөлімшелері әлеуметтік салық төлеушілер ретінде қарастырылуы мүмкін.

№2 Тақырып Салықтың құқықтық құрылымының элементтері

Дәріс мақсаты: Салықтың құқықтық құрылымындағы элементтерінің мәнін ашып көрсету

Негізгі ұғымдар: Резидент, резидент емес, жеке тұлға, заңды тұлға, салық имунитеті, жеңілдіктер.

Қарастырылатын негізгі сұрақтар мен қысқаша мазмұны:

- 1 салық субъектісі
2. салық объектісі
3. салық масштабы, салық салу бірлігі, салық базасы
4. салық салу тәртібі
5. салық салу мерзімі,
6. салық жеңілдіктер Салықтың құқықтық құрылымының элементтері теориясының түсінігі

және маңызы. Салық субъектісі және салық төлеуші. Резиденттердің және резидент емес еместердің салықтық мәртебесі. Салық салудың пәні және объектісі, өзара байланысы және ерекшеліктері. Салықтың көлемі және салық базасы, салық базасының есептеу тәсілдері. Салық нормасы, салық бірлігі, салық ставкасы. Салық салудың тәсілдері: теңдей, пропорционалды, прогрессивті, регрессивті.

Салықтың белгілері: мемлекеттің кірісі, міндетті төлем, құқыққа сай төлем, заңды төлем, мәжбүрлі төлем, қайтарымсыз төлем, ақысыз баламасыз төлем, салықтық-құқықтық міндеттемелер туындататын төлем, мөлшері айқындалған төлем, меншік нысанын өзгертетін төлем, мемлекет тарапынан бекітілген төлем, құқықтық нысанда болатын төлем, ақша нысанындағы төлем, заңи жауапкершілік шаралармен қамтамасыз етілген төлем.

Салықтардың жіктелінуі: түсетін бюджет көзіне байланысты: республикалық және жергілікті; көздеріне байланысты: тікелей және жанама; мерзіміне байланысты: бірреттік, ай сайын, квартал және жылдық. Мөлшеріне байланысты: пайыздық, нақты.

Салық элементтері: салу көзі, мөлшері, мерзімі, салық төлеуші, салық салу ставкасы.

№3 Тақырып. Мемлекеттің салықтық қызметі. Салық қызметтің мемлекеттік басқару.

Дәріс мақсаты: Мемлекеттің салықтық қызметі туралы негізгі мәселелерді жан-жақты қарастыру.

Негізгі ұғымдар: Салық қызметі, мемлекеттік орган, салық органдары, мемлекеттік бюджет.

Қарастырылатын негізгі сұрақтар мен қысқаша мазмұны:

1. Салықтық қызмет мемлекеттің қаржылық қызметінің басымды бағыты ретінде: түсінігі, маңызы, құқықтық негіздері.

2. Мемлекеттің салықтық қызметінің негізгі принциптері, басты міндеттері мен мақсаты, сипаттамасы.
3. Мемлекеттің салықтық қызметінің негізгі бағыттары, әдістері мен тәсілдері және құқықтық нысандары.
4. Салық салу аясындағы уәкілетті мемлекеттік органдар жүйесі.

Салық мемлекетпен бірге пайда болып оның бір белгісі болғандықтан ол әрқашанда қаржылық саясатын жүргізуге міндетті. Сондықтан бұл іс-әрекеттерді жүзеге асыру бір-бірімен тығыз байланысты әр түрлі іс-әрекеттердің үйлескен жүйесімен анықталады. Бұл жүйе мемлекеттің қаржы жүйесін құрайды. Мемлекеттің бюджетінің көзінің ең басым көбі салықтар болғандықтан олардың құқықтық реттелінуінің маңызы өте зор. Салықтар тек қана мемлекеттің қаржы көзі болып табылмайды. Сонымен қатар экономиканың реттеуші құралы болып табылады. Сондықтан салықтық саясатты жүзеге асыру өте күрделі элементтердің үйлесімді біртұтастығы.

Салықтық қызметті ұйымдастыру мемлекеттік органдардың жүйесімен олардың құзыреттерінің шегімен анықталады. Мемлекеттік органдары: ҚР Парламенті; ҚР Президенті; ҚР Үкіметі; ҚР Қаржы министрлігі; ҚР министрлігі Салық комитеті; ҚР Қаржы министрлігі Салық комитетінің аумақтардағы салық органдары, олардың басқармалары мен бөлімдері; ҚР Кедендік бақылау Агенттігі, оның аумақтардағы органдары; Жергілікті мемлекеттік басқару органдары Мәслихаттар мен әкімдіктер. Осы құзыретті органдар арқылы мемлекет жүргізетін салық саясаты: маңызы, мән-жайы, құқықтық нысандары.

Кез келген мемлекетке тәелсіз болу үшін оның қаржылық базасы қажет. Нарықтық экономикасына сәйкес, басқа мемлекеттердің тәжірибиесіне көрсеткендей, мемлекеттің басты қаржылық негізі ретінде, мемлекеттік бюджетке түсетін қаржы ол *салық*.

Салық мемлекеттік қаржылық базасы ғана емес, сонымен қатар мемлекеттің мықты реттеуші құралы. Салық экономиканың қайта қалыптасу процессінің негізгі факторы. Мемлекет қанша уақыт болса, сонша уақыт салықта бар. Заманай экономикалық әдібеттерде *салық салудың төрт негізгі* даму этапын көрсетеді.

Бірінші этап салық салу бастапқысы көне дәуірмен орта ғасырдан басталған. Салық жүйесіз негізде болған (тонау, контибуция, дань, шіркеу жинаулары), көбнесе натуралдық түрде. Ақшалай тауарлық қатынастың дамуына қатысты салық ақшалай түрге айналды.

Екінші этап 17ғ. соңы 18 ғ. үшінші кезеніне дейін салық мемлекеттің табыс көзі ретінде болды. Салық салу бір жүйеге қалыптаса бастады: *тәкелей* және *жаңама* түрлері пайда болды, европалық мемлекеттердің маңызды элементінің бірі болды және ғылыми ой түйуға негіз болды.

Үшінші этапта салық салу проблемалары және ғылыми негізі жәнede көптеген мемлекеттерде ғылыми салық реформаларының пайда болуы. Экономикалық либерализм кенінен тарады, мемлекеттің кәсіпкерлердің шаруашылық қызметіне араласпау және нарықтың жүйесінде. Негіз қалаушы шотланд экономисі және қаржыгері А.Смит, «Исследования о природе и причинах богатства народов» (1776 ж.) Қазіргі кезде қолданып отырған салық салу қағидасын қалыптастырған ол: нақтылық, әділетті, ынғайлы және экономды (эффективті).

Қазіргі кездегі этап салық салу дамуының үлкен теориялық проблемалармен байланысты. 1929-1933 ж экономикалық кризиске байланысты, осыған байланысты кейнсиандық, неоклассиялық, неокейнсиандық теориялармен салық салу белгіленеді, осыған байланысты салық бюджетің табыс көзіғана емес, сонымен қатар әлеуметтік экономикалық процесстің негізгі реттеу құралы.

Ағылшын экономисті Дж. М. Кейнс өзінің «Общая теория занятости, процента и денег» (1936 ж.) жұмысында теориялық тұрғыда нарықтық экономика мемлекеттің ықпалы, сұраныстың салықты-бюджеттік және қаржылық- несиелік саясатпен реттеуін дәлелдеген. Кейнс теориясына сәйкес негізгі мемлекетін реттеу құралы бюджеттік саясат, экономикалық тұрақтандыру және жұмыссыздықты қысқарту. Ақшалы-несие саясаты салықты-бюджеттік салаға бағынышты рольде.

№4 Тақырып Салықтық құқық құқықтық құрылым ретінде: жалпы сипаттамасы

Дәріс мақсаты: Салықтық құқықты құқықтық құрыл ретінде тани отырып оған жалпы сипаттама беру

Негізгі ұғымдар: Құқық, салық құқығы, құрылым, салық ерекшелігі, салық заңы, салық нормасы.

Қарастырылатын негізгі сұрақтар мен қысқаша мазмұны:

1. Салықтық құқықтың құқықтық реттеу пәні: түсінігі, маңызы, сипаттамасы.
2. Салықтық құқық: түсінігі, маңызы, атқаратын айрықша рөлі.
3. Салықтық құқықтың құқықтық реттеу әдістері: түрлері, ерекшеліктері, сипаттамасы.
4. Салықтық құқықтың жүйесі және дерек көздері

Салық құқығы құқық жүйесінде алатын орны зор. Басқа құқық салалары сияқты салық құқықтың өзіне тән пәні, оқыту тәсілі және жүйесі бар.

Салық құқығының пәні салықтық нормаларымен реттелінетін салықты және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді белгілеу, енгізу және есептеу мен төлеу тәртібі жөніндегі билік қатынастарын, сондай-ақ мемлекет пен салық төлеуші арасындағы салық міндеттемелерін орындауға байланысты қатынастар.

Реттеу әдісі біржақты өктем императивті тәсілдер арқылы жүзеге асады. Салық құқығы дегеніміз салықтық қатынастарды реттейтін нормалардың жиынтығы. Бұл нормалардың жиынтығы салықтық заңдарды құрайды.

Қазақстан Республикасының салық заңдары Салық Кодекстен, сондай-ақ қабылдануы Салық Кодексте көзделген нормативтік құқықтық актілерден тұрады.

Салық Кодекс пен Қазақстан Республикасының басқа да заң актілерінің арасында қайшылықтар болған кезде, салық салу мақсатында осы Кодекстің нормалары қолданылады. Осы Кодексте көзделген жағдайларды қоспағанда, салық қатынастарын реттейтін нормаларды салықтық емес заңдарға енгізуге тыйым салынады.

Егер Қазақстан Республикасы бекіткен халықаралық шартпен осы Кодекстегіден өзге ережелер белгіленсе, аталған шарттың ережелері қолданылады.

№5 Тақырып Салықтық құқықтық нормалар және салықтық құқықтық қатынастар.

Дәріс мақсаты: Салықтық құқықтық нормаларға және салықтық құқықтық қатынастарға талдау жасау

Негізгі ұғымдар: салық құқығы, салықтық норма, салық қатынастары, салық заңы.

Қарастырылатын негізгі сұрақтар мен қысқаша мазмұны:

1. Салықтық құқықтық нормалар қаржылық құқықтық нормалардың айрықша түрі ретінде: түсінігі, маңызы, сипаттамасы.
2. Салықтық құқықтық қатынастар: түсінігі, түрлері, өзіне тән белгілері.
3. Салықтық құқықтық қатынастар: мән-жайы, объектілері және субъектілері.
4. Салықтық құқықтық қатынастардағы заңи фактілер: маңызы, функциялары, сипаттамасы.

Салықтық құқықтық нормалар мемлекеттің салық қызметінің барысында туындайтын қоғамдық қатынастарға қатысушылардың жүріп тұру қағидаларын белгілейтін құқықтық нормалар. Салықтық құқықтық нормалар өзінің маңызына байланысты материалдық және ұйымдастырушы болып бөлінеді. Ұйыдастырушылық салықтық құқықтық қатынастар - салықты және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді белгілеу, енгізу және есептеу мен төлеу тәртібі жөніндегі билік қатынастар. Материалдық салықтық құқықтық қатынастар - мемлекет пен салық төлеуші арасындағы салық міндеттемелерін орындауға байланысты қатынастар.

Салықтық құқықтық қатынастардың пайда болуы салықтық міндеттемелерінің туындауна байланысты. Мемлекеттік органдар өз құзыреті шегінде мемлекеттің салықтық қызметін жүзеге асыруына септігін тигізеді.

№6 Тақырып Салықтық міндеттеме.

Дәріс мақсаты: Салықтық міндеттемесін жан-жақты талдау

Негізгі ұғымдар: Салықтық міндеттеме, салық базасы, салық кезеңі, салық ставкалары.

Қарастырылатын негізгі сұрақтар мен қысқаша мазмұны:

1. Салықтық міндеттемелер түсінігі, нысаны, құрамы, туындау негіздері.
2. Салықтық міндеттемелерді орындау тәсілдері, тәртібі және ерекшеліктері.
3. Салықтық міндеттемелерді орындаудың айрықша жағдайлары.
4. Салықтық міндеттемелердің тиісінше орындалуын қамтамасыз ету тәсілдері мен құқықтық негіздері.

Салық төлеушінің салық заңдарына сәйкес мемлекет алдында туындаған міндеттемесі салық міндеттемесі деп танылады, оған сәйкес салық төлеуші салық органына тіркеу есебіне тұруға, салық салу объектілері мен салық салуға байланысты объектілерді айқындауға, салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді есептеуге, салық есептілігін жасауға, оны белгіленген мерзімде табыс етуге, салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді төлеуге міндетті.

Мемлекет салық қызметі органы арқылы салық төлеушіден - оның салық міндеттемелерін толық көлемінде орындауын талап етуге, ал олар орындалмаған немесе тиісінше орындалмаған жағдайда оларды қамтамасыз ету жөніндегі тәсілдерді және Салық Кодексінде көзделген тәртіппен мәжбүрлеп орындату шараларын қолдануға құқылы.

Егер осы Кодексте өзгеше белгіленбесе, салық төлеуші салық міндеттемесін орындауды дербес жүзеге асырады.

Салық төлеуші салық міндеттемесін орындау үшін мынадай іс-әрекеттер жасайды:

- 1) салық органына тіркеу есебіне тұрады;
- 2) салық салу объектілері мен салық салуға байланысты объектілердің есебін жүргізеді;
- 3) салық салу объектілері мен салық салуға байланысты объектілерді, салық базалары мен салық ставкаларын негізге ала отырып, бюджетке төленуге тиісті салық және басқа да міндетті төлемдер сомасын есептейді;
- 4) салық есептілігін жасайды және оны белгіленген тәртіппен және мерзімдерде салық қызметі органдарына табыс етеді;

5) салық заңдарында белгіленген тәртіппен және мерзімдерде салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің есептеп шығарылған және есептелген сомаларын, сондай-ақ салық міндеттемесі орындалмаған жағдайларда, салық өсімпұлдары мен айыппұлдарын төлейді.

Салық төлеуші салық міндеттемесін осы Кодексте белгіленген тәртіппен және мерзімдерде орындауы тиіс.

Салық төлеуші салық міндеттемесін мерзімінен бұрын орындауға құқылы.

Салық төлеушінің қолма-қол ақшасыз төлеу нысанында орындалатын салық міндеттемесі банктен немесе банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымнан салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер сомасына төлем тапсырмасы акцептін алған күннен бастап немесе салық төлеуші төлемді банкоматтар немесе өзге де электронды құрылғылар арқылы жүзеге асырған күннен бастап, ал қолма-қол ақша нысанында - салық төлеуші аталған соманы банкке немесе уәкілетті органға төлеген кезден бастап орындалды деп есептеледі.

Салық төлеушінің салық агенті орындайтын салық төлеу жөніндегі салық міндеттемесі оны ұстап қалған күннен бастап орындалды деп есептеледі.

№7 Тақырып Салық салу саласындағы мемлекеттік басқару.

Дәріс мақсаты: Салық салу саласындағы мемлекеттік басқаруды жан-жақты талдау.

Негізгі ұғымдар: мемлекеттік басқару, салық саласын басқару, комитет, салық органдары.

Қарастырылатын негізгі сұрақтар мен қысқаша мазмұны:

- 1.Қазақстан Республикасы Президентінің құзыреттері;
- 2.Қазақстан Республикасы Парламентінің салық салу аясындағы құзыреттері;
- 3.Қазақстан Республикасы Үкіметінің салық салу аясындағы құзыреттері;
- 4.Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің фискальдық саясатты жүзеге асыру жөніндегі өкілеттіліктері;

5.Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі Салық комитетінің мемлекеттің бас салық органы ретіндегі құзыреттері

Салық салу саласындағы мемлекеттік басқарудың құқықтық негіздері жалпы бөлімнің институты ретінде: маңызы, ерекшеліктері. Салық салу саласындағы мемлекеттік басқару түсінігі, маңызы, міндеттері, мақсаты, принциптері, басқару элементтері. Мемлекеттік салықтық басқарудың мемлекеттік басқарушылық қызметпен салыстырғандағы айрықша сипаты. Салық салу саласындағы мемлекеттік басқарудың ғылыми тұжырымдалған негіздері.

Салық салу саласындағы басқаруды жүзеге асыратын уәкілетті органдар (мемлекеттің салықтық құрылымы) және олардың құқықтық мәртебелері. Қазақстан Республикасы Президентінің құзыреттері; Қазақстан Республикасы Парламентінің салық салу аясындағы құзыреттері; Қазақстан Республикасы Үкіметінің салық салу аясындағы құзыреттері; Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің фискальдық саясатты жүзеге асыру жөніндегі өкілеттіліктері; Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі Салық комитетінің мемлекеттің бас салық органы ретіндегі құзыреттері және оның аумақтардағы салық комитеттерінің салықтық өкілеттіліктері; жергілікті мемлекеттік басқару органдары-Мәслихаттар мен Әкімдіктердің өз әкімшілік-аумақтық құрылымдары шегіндегі салық салуға байланысты өкілеттіліктері.

Мемлекеттің басты фискальдық органы - Қаржы министрлігі Салық комитетінің салық салу саласындағы функциялары, құзыреттері және басқарушы ретіндегі айрықша қызметі. Мемлекеттік салық әкімшілігін жүргізу мемлекеттік басқарудың жарқын көрінісі ретінде: маңызы, экономикалық және құқықтық мән-жайы, нысандары, түрлері. Салықтық тіркеу есебіне алу. Салықтық бақылау. Салықтық тексерулер. Салықтық реттеу тәсілдері. Тиісті құжаттарды алып қою. Ақпараттар. Бухгалтерлік және статистикалық есептемелер. Салық механизмі. Фискальдық мониторинг салық салу саласындағы мемлекеттік басқаруды ұтымдыландыру құралы. Мемлекеттің салық жүйесі басқарушы және басқарылушы жүйе ретінде.

№8 Тақырып Мемлекеттік салықтық бақылау.

Дәріс мақсаты: Мемлекеттік салықтық бақылауға талдау жасау.

Негізгі ұғымдар: бақылау, мемлекеттік бақылау, салық тексеру, салық салу объектілері мен салық салуға байланысты объектілерді есепке алу

Қарастырылатын негізгі сұрақтар мен қысқаша мазмұны:

1. Мемлекеттік салықтық бақылаудың құқықтық негіздері жалпы бөлімнің институты ретінде: маңызы, ерекшеліктері.
2. Салықтық бақылау мемлекеттік қаржылық бақылаудың айрықша түрі ретінде: маңызы, субъектілері, нысандары, топтастырылуына байланысты түрлері, әдіс-тәсілдері.
3. Фискальдық мониторинг мемлекеттік салықтық бақылау аясының институты ретінде: мақсат-маңызы, түрлері, тәсілдері, құқықтық негіздері.

Мемлекеттік салықтық бақылаудың құқықтық негіздері жалпы бөлімнің институты ретінде: маңызы, ерекшеліктері. Салықтық бақылау – мемлекеттік бақылаудың арнайы түрі қаржылық бақылаудың бір түрі ретінде: түсінігі, қағидаттары, элементтері. Салықтық бақылаудың қағидаттары: заңдылық және негізділік; шапшаңдылық және пәрменділік; жоспарлылық және мерзімділік; жариялылық. Салықтық бақылауды тікелей жүзеге асыратын орган - ҚР Қаржы министрлігінің Салық комитеті мен оның аумақтардағы салық органдары. ҚР Қаржы министрлігінің өз өкілеттіліктері шегінде салықтық бақылау жүргізуі.

тауарлардың түрлерін таңбалау және акциздік постыларды белгілеу; мемлекет меншігіне айналдырылған мүлікті есепке алу, бағалау және сату тәртібін сақтауды тексеру; уәкілетті органдарға бақылау жасау ауқымы ретінде..

Салықтық тексеру, оның түсінігі, түрлері және жүргізілу тәртібі. Қаржылық тексеру. Рейдтік тексеру. Хронометраждық тексеру. Камералдық бақылау жасау, мониторинг жүргізу және фискальдық жады бар бақылау-кассалық машиналарын қолдануды тексеру ерекшеліктері мен нәтижелері. Мемлекеттік салықтық бақылау мемлекеттік бюджеттің фискальдық мүдделерін қамтамасыз етудің және мемлекеттік қаржылардың мәселелерін шешудің басты тәсілі.

№9 Тақырып Корпорациялық табыс салығы

Дәріс мақсаты: Корпорациялық табыс салығына талдау жасау және оның мәнін ашу

Негізгі ұғымдар: Корпорация, Салық салу объектісі. Салық субъектісі. Салық базасын анықтау тәртібі. Салық салынатын табыс. Жылдық жиынтық табыс. Тауарларды, жұмыстарды, қызмет көрсетулерді өткізуден түсетін табыс. Міндеттемелерді есептеп шығарудан түсетін табыстар. Күмәнді міндеттемелер бойынша түсетін табыстар

Қарастырылатын негізгі сұрақтар мен қысқаша мазмұны:

1. Корпорациялық табыс салығының түсінігі.
2. Корпорациялық табыс салығы сомасын есептеп шығару
3. Төлем көзінен ұсталатын салық.

Корпорациялық табыс салығын төлеушілерге Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі мен мемлекеттік мекемелерді қоспағанда, Қазақстан Республикасының резидент заңды тұлғалары, сондай-ақ Қазақстан Республикасында қызметін [тұрақты мекеме](#) арқылы жүзеге асыратын немесе Қазақстан Республикасындағы көздерден табыс алатын резидент емес заңды тұлғалар (бұдан әрі - салық төлеушілер) жатады.

Салық салу объектілері

- 1) салық салынатын табыс;
- 2) төлем көзінен салық салынатын табыс;

Қазақстан Республикасында қызметін тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын резидент емес заңды тұлғаның таза табысы корпорациялық табыс салығы салынатын объектілер болып табылады.

Резидент заңды тұлғаның жылдық жиынтық табысы салық кезеңі ішінде Қазақстан Республикасы мен одан тыс жерлерден алынуға тиіс (алынған) табыстардан тұрады.

Тауарларды (жұмыстарды, қызмет көрсетулерді) өткізуден түскен табыс:

- 1) тауарлар толық немесе ішінара қайтарылған;
- 2) мәміле шарттары өзгерген;
- 3) өткізілген тауарлар (жұмыстар, қызмет көрсетулер) үшін бағалар, өтемдер өзгерген;

4) теңгемен төлеген кезде өткізілген тауарлардың (жұмыстардың, қызмет көрсетулердің) құнындағы айырма алынған жағдайларда түзетілуге тиіс.

Міндеттемелерді есептен шығарудан түсетін табыстарға:

1) салық төлеуші таратылған жағдайда тарату балансы бекітілген сәтте кредитор талап етпеген міндеттемелерді қоса алғанда, салық төлеушінің міндеттемелерін оның кредиторының есептен шығаруы;

2) осы Кодекске сәйкес күмәнді деп танылған міндеттемелерді қоспағанда, Қазақстан Республикасының заң актілерінде белгіленген талап қою мерзімінің өтуіне байланысты міндеттемелерді есептен шығару;

3) сот шешімі бойынша міндеттемелерді есептен шығару жатады.

Корпорациялық табыс салығы салық кезеңі үшін Салық Кодексінде белгіленген ставканы осы Кодекске сәйкес ауыстырылатын залалдар сомасына азайтылған салық салынатын табысқа осы Кодекске сәйкес жүргізілген түзетулерді ескере отырып қолдану жолымен есептеп шығарылады.

Салық төлеушілер корпорациялық табыс салығын төлеуді өзінің тұрып жатқан жері бойынша жүзеге асырады.

Қазақстан Республикасында қызметін тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын резидент емес заңды тұлғалар корпорациялық табыс салығын төлеуді тұрақты мекеме орналасқан жер бойынша жүзеге асырады.

Салық төлеушілер корпорациялық табыс салығы бойынша аванстық төлемдерді бюджетке Салық Кодекстің [136-бабында](#) белгіленген салық кезеңі ішінде, осы Кодекстің [126-бабына](#) сәйкес анықталған мөлшерде ағымдағы айдың 20-сынан кешіктірмей ай сайын төлеп тұруға міндетті.

Салық төлеуші салық кезеңінің қорытындысы бойынша корпорациялық табыс салығы бойынша түпкілікті есеп айырысуды (төлемді) декларация тапсыру үшін белгіленген мерзімнен кейін он жұмыс күнінен кешіктірмей жүзеге асырады.

ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ САЯСАТЫ

Жұмыстардың барлық түрін көрсетілген мерзімде жасап тапсыру керек. Кезекті тапсырманы орындамаған, немесе 50% - дан кем балл алған студенттер бұл тапсырманы қосымша кесте бойынша қайта жасап, тапсыруына болады.

Орынды себептермен зертханалық сабақтарға қатыспаған студенттер оқытушының рұқсатынан кейін лаборанттың қатысуымен қосымша уақытта зертханалық жұмыстарды орындауға болады. Тапсырмалардың барлық түрін өткізбеген студенттер емтиханға жіберілмейді

Бағалау кезінде студенттердің сабақтағы белсенділігі мен сабаққа қатысуы ескеріледі.

Толерантты болыңыз, яғни өзгенің пікірін сыйлаңыз. Қарсылығыңызды әдепті күйде білдіріңіз. Плагиат және басқа да әділсіздіктерге тыйым салынады. СӨЖ, аралық бақылау және қорытынды емтихан тапсыру кезінде көшіру мен сыбырлауға, өзге біреу шығарған есептерді көшіруге, басқа студент үшін емтихан тапсыруға тыйым салынады. Курстың кез келген мәліметін бұрмалау, Интранетке рұқсатсыз кіру және шпаргалка қолдану үшін студент «F» қорытынды бағасын алады.

Өзіндік жұмысын (СӨЖ) орындау барысында, оның тапсыруы мен қорғауына қатысты, сонымен өткен тақырыптар бойынша қосымша мәлімет алу үшін және курс бойынша басқа да мәселелерді шешу үшін оқытушыны оның келесі офис-сағаттарында таба аласыз:

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Балдардың сандық эквиваленті	% мәні	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
F	0	0-49	Қанағаттанарлықсыз
I (Incomplete)	-	-	Пән аяқталмаған (GPA есептеу кезінде есептелінбейді)
P (Pass)	-	-	«Есептелінді» (GPA есептеу кезінде есептелінбейді)
NP (No Pass)	-	-	«Есептелінбейді» (GPA есептеу кезінде есептелінбейді)
W (Withdrawal)	-	-	«Пәннен бас тарту» (GPA есептеу кезінде есептелінбейді)
AW (Academic Withdrawal)			Пәннен академиялық себеп бойынша алып тастау (GPA есептеу кезінде

			<i>есептелінбейді</i>
AU (Audit)	-	-	« Пән тыңдалды» <i>(GPA есептеу кезінде есептелінбейді)</i>
Атт-ған		30-60 50-100	Аттестатталған
Атт-маған		0-29 0-49	Аттестатталмаған
R (Retake)	-	-	Пәнді қайта оқу

Ағымдағы бақылау нәтижелері емтиханға жіберу үшін негіз болып табылады.

Егер студент ағымдағы бақылау нәтижелері бойынша пән бойынша ең жоғарғы балдың жартысынан төмен (60 %) бал жинаса емтиханға жіберілмейді.

Курстың саясаты және процедурасы

Студенттің міндетіне кіреді: сабаққа күнделікті қатысу, пән бойына тапсырмаларды тапсыру кестесінің талаптарын орындау, әдебиеттермен өзіндік жұмыс жүргізу.

Мезгілінде және толық түрде тапсырмаларды орындаған жағдайда әрбір жұмыс үшін ең жоғары балл қойылуы мүмкін. Аяқталмаған жазбаша жұмыстар саналмайды.

Көтермелеу балдары: 3 балл –

- шығармашылығы үшін;
- оқу процесіне белсенді қатысқаны үшін;
- әртүрлі дереккөздерін пайдаланғаны үшін.

Айып балдары: жалпы санынан 3 балл алынады:

- материалдарды уақытында бермегені үшін;
- жұмысты сапасыз орындау;
- сабақты жіберу;
- сабаққа кешігіп келу.

Студенттің жеке қатысуынсыз қорытынды бақылау жүргізілмейді.

Студент міндетті:

- сабаққа қатысуға;
- сабаққа кешікпеуге;
- СӨЖ орындаған кезде топтың жұмысына және дәрістер мен семинарлық сабақтарға белсенді қатысуға;
- орындаушы болуға
- сабаққа жүйелі түрде дайындалуға
- СӨЖ кестесінде көрсетілген мерзімде тапсырмаларды орындауға;
- негізгі және қосыма әдебиеттерді зерделеуге,
- белгілі бір құқықтық мәселелерін шешкен кезде Жедел іздестіру қызметі заңын және өзгеде нормативтік құқықтық актілерінің нормаларын талдауға және қолдануға;
- шыдамды, сұхбаттасуға ашық болуға;
- қайтарымды байланыс ұстауға;
- ойлау процесінде өз бетіше болуға ұмытылуға;
- мәні бойынша сөйлеуді үйренуге.

Көмек: өзіндік жұмыстарды орындауға байланысты (СӨЖ) кеңестер алу, оларды тапсыру және қорғау, сондай-ақ өткен материал бойынша және курсқа байланысты басқа да сұрақтармен офис-сағаттар көрсетілген мерзімде оқытушыға жолығуларыңызға болады.

Кафедра мәжілісінде қаралған
Хаттама № ____ « » маусым 2015 ж.